Zimonyi Zita

1 érthetelen 2 értelmetlen

Anzelm (99. férfi)

I.

Mondom Anzelmnek, menjem ecsetért a festékboltba, képeslapért a postára, fásliért a patikába.

Elmegy a festékboltba, visszajön, hoz seprűt. Elmegy a postára, visszajön, hoz képes újságot. Elmegy a patikába, hoz gézt. Zseni.

Nem kér a festékboltban és a postán fásli helyett gézt. A postán és a patikában ecset helyett seprűt. A festékboltban és a patikában képeslap helyett képes újságot.

Anzelm, ahányszor elindul valahová, hosszan zuhanyozik forró vízben és gőzben. Begőzöl. Le akarja mosni magáról a problémát, a penészgomba-spórát. Anzelm ahányszor elindul és visszatér, ötször iszik és pisil. Szemfüles: sose téveszti el. Ha eltévesztené: az öt pohár víz felét nem öntené vissza a kagylóba, a vécét nem húzná le újra és újra: a rezsivel spórolhatna.

Anzelm a vízzel telt poharat a lakásban mindenhová magával viszi. Akvarelljeimet leönti. Én is őt. Bosszantó akció ez az attrakció. Jöhet a meló meg a dedó.

Anzelmet nehéz lefesteni. Sajátos módszereket kell használni. Nedvesen tartom a lapot, így a gyors ecsetvonások mellett alkalmam nyílik korrigálni.

Anzelm nem kívánt gyerek. Előre gyártott elem. Felforgató elem: másképp viselkedik, mint más gyerek. Nem képes focizni, biciklizni, futni. Tanítaná az apja. Nem tudja:

– Képtelenség! – képed el. – Jöhet egy tasli, majdcsak remekel.

Anzelm ábrándozik:

– Szidónia, ülünk feszített víztükrű medencénk partján. Feszített program, jönnek a diplomaták. Hajlonganak a pálmák meg a szolgák. Húsz szobás házunk márványpilléreken áll. Átcsapnak alatta a tenger hullámai.

– Ez a fiú Zseni. Szidónia, te meg egy senki! Megeszem a kalapomat, ha egy évnél tovább bírjátok – nyilatkoztatja ki apja.

Mások bosszúságára, magunk nyomorúságára egybekelünk, vergődünk.

– Lesz lakásunk, Szidónia – nyilatkoztatja ki Anzelm.

– Ha lesz, jöhet egy gyerek – felelem.

Anzelm a lakás árát megforgatta. Eljátszotta. Maradunk anyáméknál összezsúfolva.

Ismerősök jönnek gyereklátogatóba. Anzelm senkivel nem áll szóba.

Az ő világa francos, belehallgatni tilos! A buta fecseg, az okos beszél, hallgat a bölcs. Anzelm bölcs, ott a nyelvén a görcs.

– Szidónia, hozok Lengyelországból Daniellának kelengyét a dolláros boltból – nyilatkoztatja ki Anzelm.

– A dollárt hogy csempészed ki? Ha elkapnak, neked annyi!

– Nem estem a fejemre, elrejtem a cipőmbe.

Május elsején álmomban látom Anzelmet hemperegni egy nővel. Anzelm hazajön, kiszúrja szemem egy üres bőrönddel.

– Anzelm, május elsején jót hemperegtél a bigével?

Anzelm hallgat. Jön a kínvallatás, a részletes beismerő vallomás:

– Ó, csak egy részeg prosti volt. Száz dollárt elhappolt. Nem tudtam magamról levakarni. Ide is velem akart repülni.

– Anzelm, ha repülni tudna, legjobb szárnyas állat a disznó volna. Növesszed a szárnyadat, nehogy kitörd a karodat!

– A házasság fennmaradásának szükséges, de nem elégséges feltétele a hűtlenség – nyilatkoztatja ki Anzelm.

– Elváljak? – kérdem anyámtól.

– A te dolgod, Szidónia.

Anzelmet nem tudom kidobni. Ki segít Daniellát felnevelni?

Ím az albérlet

– Anzelm, dolgom van, muszáj elmenni. Daniellát vidd ki levegőzni!

Hazasietek. Anzelm az udvaron. Kezében újságja, hóna alatt egy bála. Két plédben meztelenül: Daniella a bála. Hol az orra, hol a ruhája?!

Anzelm krumplit süt. Elalszik. Bármikor bealszik. A fal égett krumpli füstjétől feketéllik. Szánakozik a főbérlő:

– Ki fogja a lakást kifestetni?

Nem akar a kazánban a parázs lángra kapni. Anzelm a kazánt olajjal nyakon önti. Kéményt rázó robbanás. Szánakozik, szörnyülködik a főbérlő:

– Ki fogja a házat újjáépíteni?

– Szidónia, mit csepülsz ? – védekezik Vince. – Te is olajjal tüzelsz.

– A fenét! Újságpapírba olajos hamut csomagolok. Tüzet így gyújtok.

Szórom az igét, húzom az igát.

Nyakamba kell tenni keresztemet. Ellensúlyt a hátamon lévőhöz, amit szakadatlan cipelek. Az ékszeres doboz üres! A szívem kalimpál, a hajam égnek áll. Szaladok a főbérlőhöz, biztonságunk érdekében hátha olykor a szobánkban köröz.

– Nem tetszett látni véletlenül az ékszereimet?

A főbérlő szánakozik, szörnyülködik, szitkozódik.

– Kikérem magamnak a gyanúsítást, keressetek másik lakást!

Anzelmet keresem, kergetem.

– Nem láttad az ékszereimet?

Anzelm rázza a fejét, hallgat. Bealszik, kikutatom iratait.

Ím egy zálogházi cédula kösöntyűimről és egy cetli: „Fekete necc harisnya, Rákóczi tér. Piros miniszoknya, Rákóczi tér. Fehér tűsarkú, Rákóczi tér. Ím egy hirdetési elismervény: „Szépasszonyok igényeit kielégíti méltányos javadalmazás fejében egy jó kiállású férfiú. Jelige: Öröm és gyönyör!"

Anzelmet az ágyból kirángatom, megrugdosom.

– Szociológiai felmérést készítek – forgatja ki-be a szavakat. – Előtte méretet vesznek, ez a helyzet. A méret arányában más a díjszabása a meneteknek. Külön ára van a keblek megtekintésének. A szépasszonyokról is szociológiai felmérést készítek: hányan kielégületlenek.

Elhiszem. 1 ÉRTHETETLEN 2 ÉRTELMETLEN

Megvezet ez a szóhányó hóhányó!

A hit a remélt dolgokban való bizalom. A tudás oltalom, nem hatalom.

– Miért beszélsz magadban, Anzelm?

– Nincs magamnál intelligensebb partnerem!

– Értem. A prostik praktikusak, nem társalognak, csak elszámolnak!

Fertőzést kapok. Megyek az orvoshoz. Tudakolom:

– Meg lehet kapni ezt vécéhasználattal a vonaton?

Az orvos hallgat, a nővér súgja:

– Ha valaki a vécén csinálja…!

Anzelm megjegyzi:

– Nem lehet ezeknek semmit elhinni!

Elhiszem. 1 ÉRTHETETLEN 2 ÉRTELMETLEN

Anzelmet nem bírom, nem bírom el. Nem csoda, hogy prostikat nyergel, szegény ember. Nem tudom kidobni. Ki segít Daniellát felnevelni?

– Fogd Daniellát erősen, elejted, Szidónia!

– Hogy képzeled, Anzelm?! Nem vagyok én béna!

– Akkor vágd a földhöz, hadd törjön ki a nyaka!

– Szidónia, a könyvedet széttépi a gyerek!
– Anzelm, hogy tépné? Fogom a kezét!
– Akkor mindet add oda, hadd tépje szét!

HÉT ÉV UTÁN KÁNAÁN. ÍM A PANELLAKÁS

Anzelm a lakást újságokkal akarja berendezni, a meglévő bútorokat folyóiratokkal, szórólapokkal, pornó magazinokkal tömi ki. Háború tör ki. Tusba kényszerít, nincs, aki a földrengés sújtotta újsághegyekről lesegít.

Anzelm villanyt gyújt, leereszti a redőnyt.
– Anzelm, süt a nap, húzd fel a redőnyt!
– Még mit nem?! Nem estem a fejemre! Ne kukkoljon engem senki röhögve!

– Anzelm, szeleteld fel a kígyóuborkát!
Anzelm lereszeli az uborkát, arcpakoló pépet csinál. A képére kenem. Felképelem. Elvesztem türelmemet, Anzelmre öltöm kígyóuborka-nyelvemet. Ebből a csócsából nem lesz saláta! Kutyából nem lesz szalonna. Anzelmből se pipogya.

– Anzelm, pucold meg az almát!
Anzelm pucolja, meghagyja a csumát.

– Anzelm, pucold meg a hagymát! Tedd két zacskóba, míg felhasználom. Nem bírom a szagát.
Térülök, fordulok, Anzelm felé fordulok.
– Hű, de büdös hagymaszag van! Nem értetted, mit mondtam?
– Kötözködsz, Szidónia? Felszeleteltem, két zacskóba tettem!

Anzelm késsel-villával eszi a csirkelábat, a felfújtat. Fel is fújná ábrázatát, ha az ételtől piszkos lenne az ujja. Elmenne az étvágya.

Anzelm tenyérig érő ingben hullámfürdőt forgat: hideg vízben mosogat. Meleg vízben öblöget. Ebből nem enged. A medence fölött két ujjal fogja a mosatlanokat, bűvészmutatványokon matat, összetöri a tányérokat. A szennylét szétcsapkodja. A konyhaszekrényt elrohasztja. Anzelm a mosogatórongyot szorosan összecsavarja, a vizet ráfolyatja, így tisztítja.

Egy hétre el kell utaznom.
– Anzelm, locsold meg a virágokat, nehogy kiszáradjanak!
Hazajövök. Rohadnak a növények, pocsolyától bűzlenek az alátétek.
Takarítok.
– Mi ez a sok fényes a padlószőnyegen?

Mindet kiszedegetem. Kiegyengetem. Sztaniolpapír-labdák, pezsgősüveg dugóról gurigák.

– Anzelm! Mi a fenét csináltál? Kikkel iszogattál? Ezek húsz pezsgősüvegről valók legalább!

– Szidónia, tévedsz, huszonöt üveg volt. Elhívtam a kollegákat. A pezsgő gyorsan felszívódik, a nemi gerjedelem gyorsabban növekedik.

– Anzelm, észnél vagy, mi a nyavalyát hadoválsz? Míg döglöttél, ki gömbölyített órákig gurigát? Ki tudatta így felháborodását?

Anzelm hallgat. Kieresztem macskakörmeimet. Anzelm képébe vésem névjegyemet. Egyből megered a nyelve.

– Elkaptam egy csajt. Nem akarta. Lenyomtam egy fordulóra.

– Te szörnyszülött, megbolondultál?!

– Aki feljön egy férfi lakására – nyilatkoztatja ki Anzelm –, az számítson egy kis miegymásra!

– Te barom, ő bulizni jött, nem egy férfi lakására! Ez az itatás: szívatás!

– Úgy kell neki, legközelebb meggondolja!

Fogom a nagykést, a lepedőt szétvágom, Anzelmet kivágom.

Mi lesz a vége? Vérrel fogok festeni, börtönben fogok mázolni?

Anzelm jön három nap múlva haza.

– Hol voltál, te isten barma?

– A pályaudvaron aludtam.

Anzelmet nem zárom ki, nem akarom a panelt eladni, nem akarok az árán osztozni. Egy nap alatt elkölti, másnap az ajtómat döngeti.

– Szidónia, Ne beszélj magadról: kibeszélnek! Ne beszélj hangosan: kihallgatnak! Viselkedj kimérten: végigmérnek! Ne nézz fel: lenéznek! Maradj veszteg: megvesznek! Vigyázz, ha megvetnek, véget vetnek jókedvednek!

– Anzelm, az vesse rám az első követ, aki nem vetett még véget senki jókedvének!

– Anzelm, menj fogorvoshoz, feldagadt az arcod!

– Eszem ágában sincs! Nem a te dolgod!

– Miért nem mész, te szánalmas alak?

– Hogy ne örvendezzél, ha kínoznak!

Anzelmnek műtötték a fülét. Harap a tél.

– Anzelm, vegyél sapkát, ha elmész!

– Dehogy veszek, nem vesztem meg!

– Miért, te szerencsétlen mafla?

– Mert te mondod, Szidónia!

– Anzelm, mi ez a zaj?

– Szidónia, nincs itt semmiféle zaj!

– Anzelm, te nem hallasz!

– Dehogynem! Neked van túlhallásod. Ez kóros. A memóriád is kóros, nem kell mindenre emlékezni, ami fontos!

Anzelm nem néz senkire, nehogy meglássák.

Nem mondja, mit akar, nehogy megtudják.

Napi tíz bögre cukrot iszik teával. Így végez emésztetlen hiányával.

– Anzelm, hova igyekszel? Beteg leszel! Mit teszel?

Válasz helyett köszörüli torkát, véresre kaparja lábát.

Anzelm pénzhez jut.

– Wallenberg-érmeket veszek – jelenti be. – A FOTEX dobja piacra. Olvastam, alig lehet kapni, holnap a dupláját fogja érni.

– Anzelm, légy észnél, ez reklámfogás, semmi más!

– Fogd be, Szidónia, ez nem melléfogás!

Anzelm a pénzét Wallenberg-érmékbe fekteti. Az értékét már aznap mind elveszti.

Anzelm közösen örököl Uriással, a testvérével.

– Nyilatkozzunk, nincs ingóság, ne kelljen adózni. Utána fogunk osztozni – mondja Uriás.

Anzelm bólint. Uriásnak esze ágában sincs osztozni.

– Mi legyen a házzal, a garázzsal, a földdel? – kérdi Uriás.

Anzelm hallgat. Mondanám én, mi legyen, ki mit tegyen.

– Szidónia, fogd be! Semmi közöd az örökséghez! – hord le Uriás.

Anzelmmel kibabrálhat bárki, nincsenek pribékjei!

Anzelm órákon keresztül hallgat. Felfordítom. Felfordulva hátha végleg elhallgat.

– Mi lesz? Vérrel fogok festeni, börtönben fogok mázolni? Fesse a betont inkább a vérem – ugrom az ablakpárkányra: legyen végem!

Daniella belém csimpaszkodik, rimánkodik.

– Néma gyereknek anyja se érti a szavát – távozik Uriás, s megjegyzi: Anzelmmel nem lehet egyezkedni, nem lehet belőle egy szót se kihúzni, nem kell neki semmi.

Néma anyának Daniella érti a szavát, nyújtja a karját.

Vagyonmegosztási pert akarunk indítunk öt év múlva. Uriás a pénz felét leszámolja. Anzelm másnap elszórja.

Megyek fordítani a művészet nyelvét magyarra, saját rétestészta tárlatomra. Ver sok teendőm, vergődöm, hazavergődöm. Isten nem bottal ver, csak éhséggel. Egész nap nem ittam, nem ettem. Szédelgek, megveszek.

– Szidónia, a konyhába nem mehetsz. Várj, míg elkészül az ételed!

Éjfélt üt az óra, berontok a konyhába. Anzelm egy fondüben, gyertya fölött, sajtdarabokat kutyul. De elkutyult ez az ember! Kenyér nincs, a sajtba mit mártok? Hogy vágok jó képet a marhasághoz?

– Fondüt vettem. Ugye milyen elmés szerkezet?

– Anzelm! Egy lábas elmés szerkezet? Elment az eszed? Egy hamuban sült pogácsára se tellett?

Anzelm egy tárlatra megy fordítani.

– Mit szeretnél vacsorázni? – kérdem.

– Becsinált levest vagy csülkös bablevest – válaszolja.

Anzelm három nap múlva jön haza.

– Hol jártál Anzelm? Ferdítettél, fordítottál? Becsináltál, csülköt szopogattál?

– Volt a tárlaton egy orosz kiscsaj, a teremőr ki akart vele kezdeni, muszáj volt megvédeni.

– Menj a nagy büdös francba, én meg megyek az idegosztályra.

Anzelm Spanyolországba utazik fordítani. Adok neki pénzt: vegyen egy cipőt, egy táskát, egy övet. Azonos színűek legyenek.

Jön haza Anzelm. Letesz tíz csomagot.

Az elsőben egy hupikék öv, a másodikban egy püspöklila, a harmadikban egy papagájsárga. Azt hittem, ilyen színeket csak én tudok kikeverni! Mind a tíz csomagban öv van.

– Anzelm, miért hoztál cipő, táska helyett ennyi övet?

– Nem tudtam eldönteni, melyiket vegyem, így nem kellett törni a fejem.

– Van egy kis tőkém, mibe fektessem? – kérdi Anzelmtől munkatársa.

– Ha felezünk, társak leszünk: az üzleti tervet elkészítem, az ötletet a jogvédő irodában levédetem, ne legyek védtelen! – válaszolja Anzelm.

– Rendben! – fognak kezet a felek. Anzelm mindent elrendez, elárulja a tervet. Szerződést nem kötnek.

– Beállítunk a repülőtérre egy automata bőrönd-csomagolót. Hoppon maradnak a fosztogató rakodók.

Anzelm hiába védeti le a tervet, munkatársa aprítja tejbe a kenyeret.

– Beugrattak, felültettek, csőbe húztak, lóvá tettek – villantja ki két szuvas fogát Anzelm. – Mindig az utolsó pillanatban úszik el a hajó! Borzasztó!

– Ha valamit jól csinálnál, nem a magyarázaton agyalnál: nem nyomorognál!

Anzelm félkegyelmű, fél kegyelemből könnyelmű. Bármibe kezd, balul üt ki, magát is kiüti. Talál magyarázatot minden balfogására, önmaga legjobb rosszakarója.

Saját útját keresztezi. Fejtegeti, miért nem lehet az akadályt elgörgetni.

Anzelmnek se ingósága, se ingatlanja. Ingatag tag. Válltáskagörcsbe rándult a gerince. A pánt vágja a hátát, nem hajlítja meg önbizalmát. A táskát nem teszi le. Húsz kiló a lábáról csak nem dönti le! Azt mondja, a táskájában van mindene, azért kell magával vinnie.

Anzelmnek kellene egy kis mani: tudjon miből gazdálkodni. Nekilát garázdálkodni.

Hétfőn jön egy levél. Feltépem. Kiderül: A bankból, ahová fizetése érkezik, két fizetést vesz fel havonta. A bank hibája. Hagyja. Nőjön a vagyona! Felszólítás: Ha Anzelm nem fizeti vissza a pénzt, megindítják a vagyonelkobzást.

– Bűncselekmény más levelét feltépni! – nyilatkoztatja ki Anzelm apja. A pénzt visszafizeti Anzelm anyja.

Kedden tizenegykor érkezik egy másik bankból is egy levél. Feltépem: Ha Anzelm nem fizeti a személyi kölcsön részleteit, megindítják a vagyonelkobzást.

Ki a bankkal gatyázna, rámegy inge-gatyája!

Tizenkét óráig sikerül az iratokat összeszedni, a válókeresetet megírni, a bíróságon leadni.

– Bűncselekmény más levelét feltépni! – nyilatkoztatja ki Anzelm apja. – Ha eddig kibírtad, a válópert miért épp most indítottad?

– Tizenöt év volt a határ. Ne kelljen megennie a kalapját! Megfeküdné a gyomrát – nyilatkoztatom ki.

Minden vagyont átiratok a nevemre, ne vesszen el Daniella megélhetése.

Anzelm megy a végrehajtóhoz, hogy kibelezi. A végrehajtó kineveti.

Jön a végrehajtó. Két rendőr kíséri. A vagyont nem tudja elvinni. Anzelm jövedelmének negyedét letiltatja. Húsz évig vonatja, az összeg négyszeresét beszedi. A végrehajtót feljelentik, két rendőr a fogdába kíséri.

Anzelm nem küldi ki hívószámát, nehogy bárki visszahívja. A telefonját lehalkítja, nehogy meghallja, ha valaki hívja.

II.
Ím hercules házában

– Anzelm, te jobbra, én Herkules házába!

Anzelm köves zsák, tehertétel. Nagy teher ez a tétel! Nem tud elhúzni, muszáj nekem húzni. Malomköves, homokköves, epeköves leszek. Koptatom, őrlöm: felőrlöm magam. Köszörülöm torkom, kiköszörülni a csorbát nem tudom.

Anzelm odaadná fél veséjét. Adja a szívét! Minek? Kilökődne. Diagnózisa: szívnagyobbodás. Diagnózisom: szívzsugorodás.

Anzelm délben kel, reggeli nem kell! A fal tövében megy. Lassítottfelvétel-ember! Jártában-keltében meg lehetne műteni – jegyzi meg, aki nézi –, hálapénz nélkül is ki lehetne belezni.

– Akinek nem tetszik, kapja be! – hőbörög Anzelm. – Lassan járj, tovább érsz! Aki siet, mindent elsiet.

Jön Anzelm, azt mondja, Herkules adjon neki tízmilliót. Mire kell, nem árulja el. Üzleti titok, az ötletet senki nem happolhatja el. Herkulesnek nincs ablakon kidobható pénze, Anzelmnek se fedezete.

Anzelm kivillantja két szuvas fogát:

– Irigyek vagytok, Szidónia, azért nem adtok. Vállalkozásba kezdenék. Milliárdos lennék. Az üzleti terv kész. Befektetnék. A kereskedővel lefektettük a megállapodást. Hajón hozatnék önjáró talicskát. Borzasztó! Mindig az utolsó pillanatban úszik el a hajó.

– Anzelm, egy hajóban evezünk: mi hiába tervezünk!

A Föld legnagyobb galériáját megépíteném, a nevemre keresztelném. Van tervrajz, van, aki falaz. Mindent levédettem, jaj, csak pénzem nincsen! Borzasztó! Miért úszik el ez a hajó?

Öt év múlva indulna a második vagyonmegosztási per. Előtte Uriás kifizeti Anzelm örökségének másik felét. Én is kifizetem neki a panel felét.

Keresem Anzelm apját: vegyünk Anzelmnek egy panelkalitkát.

– Mit képzelsz, Szidónia? Semmi közöd hozzá! Nem vagy a gyámja!

Anzelm fenekére vert sok könnyű lánynak, egy lakás árának. Húsz négyzetméteres panelkalitkát bérel lomjainak, lakótársainak: csótányoknak, penészgombáknak. Anzelm gáztűzhelye kiégett katlan. Vízköves kádja vízkőbarlang. A plafonon porfelhő. Szakad a fekete eső. Ha a feje fölé ernyőt nem tartana, a vízszámlával spórolhatna. A szobalyukban, a vécélyukban: földrengés sújtotta újsághegyek, szemétszigetek. A lépcső-

házban záptojásszag terjed. Kidobni semmit nem lehet. Ha mindez veszne, kincseiért embert ölne.

Anzelm mosógépe a törülközőt bedobta, megáll a lábán minden zsíros rongya. A piszkos gúnyák helyett másikat turkál. Milyen nett, jegyzik meg, ha látják.

Anzelm skorpió. Saját farkával gyilkolja magát. Sebes a lába. Sebes vonaton gyorsabban járna. Álmában nyeldesi fogait. Az álla felkopik.

Lennék a szószólója, segítenék rajta. Nem hagyja.

Megyek a polgármesterhez. Bájt csevegek, irulok-pirulok, leizzadok.

– Anzelmnek nagy szüksége lenne egy kis bérlakásra – turbékolok. – Talán kiérdemelte, nagy gondot fordít a hivatalra.

– Anzelmnek nincs lakása?! Ki gondolta? Épp felszabadult egy – nézzétek meg – bíztat a polgármester.

Megyünk. Földes lakás, lakhatatlan.

Vissza a polgármesterhez, megosztom vele észrevételemet.

– Nem tudtam, Szidónia, én azt a lakást sose láttam. Bocsánat, juttatok másikat.

– Gyere, mondjunk köszönetet a polgármesternek – hívom Anzelmet.

Ő felhúzza az orrát, húzatja magát.

– Kapjátok be! – káromkodik, amikor belépünk a hivatali helyiségbe.

Elvágtat, nem kell csikó, maga is elhúzza a csíkot.

– Szidónia, a magad nevében kunyerálj! Faltörő kosnak engem ne használj! – sziszeg Anzelm.

Festek egy képet.

– Anzelm, mit szólsz az új festményemhez?

– Tetszik.

– Valami mást is hozzátoldanál?

– Mi vagy te, királynő? Nehogy már feleltessél!

Anzelm megirigyli mesterségemet. Megy a dekorációs irodába. Oda, ahol leejtik, felemelik az ördögöket. Ott Szimonetta az őrangyal. Anzelm róla akar akvarellt festeni. Anzelm nem akarja a művet befejezni, Szimonettát akarja bámulni. Nem tudja eldönteni, jó vagy rossz angyal-e, Kerúb, Szeráf vagy Arkangyal-e. Öt napig tűrik, aztán – „kívül tágasabb!" – az őrök kikísérik. Anzelm villogtatja két szuvas fogát: – Az állampolgároknak, festőknek joga van egy közintézményben nézelődni.

Anzelm a horoszkópban olvassa: neki, skorpiónak pompás otthont teremt a szűz, Szimonetta. Anzelm Szimonettát kifigyeli, szótlanul követi.

Jön Anzelm. Azt mondja, pénzt kellene neki, rettenetes baj környékezi. A pénzt összeadjuk, agyonverni már csak ne hagyjuk!

– Anzelm, Szimonettát akarod elhívni egy Hotel & SPA-ba? Gyere Szimonetta, itt a biciklim, eltollak vázon egy wellness-hétvégére. De szerezhetek egy önjáró talicskát is, ha az jobban megfelelne.

Anzelm megbíz egy piktort. Lefesteti Szimonettát és magát összesimulva. A képet kiplakátolja.

– Anzelm, vigyázz, megütöd a bokád!

– Anzelm, lemosnád az autómat?

Anzelm smirglivel kipolírozza autómat.

– Anzelm, mi a francot műveltél?

– A sár nem jött le. Azt vágtad volna a fejemhez: menjek a fenébe, nem értek semmihez.

– Nem a fejedhez vágom, a szemedbe mondom: Ha valamit jól csinálnál, nem a magyarázaton agyalnál, akkor nem nyomorognál!

Herkules nem nyúlkál tovább a festékes vödörbe, beteszi kezét a barátnőm erszényébe, engem egy épületbe.

Ím recidenciámban

Daniella kijelenti: értelmiségi ember fia nem kell neki. Ha ilyennel találkozik, kikerüli.

Daniellának gyereke születik.

– Gratulálok a nagypapának! – mondja egy ismerős.

– Kikérem magamnak! Ne gúnyolódjon, ne pocskondiázzon!

Szálljon le rólam, de nagyon gyorsan! – háborog Anzelm.

Születik még egy gyerek.

– Gratulálok a nagypapának! – mondja egy ismerős.

– Elég legyen! Mit képzel, kit hergel?! Engem ne cikizzen! Ne szóra-kozzon velem! – dühöng Anzelm.

A gyerekeket úszótanfolyamra akarom vinni.

– Gyere, Anzelm segíteni!

A levegő negyven fok. A víz húsz fok: „Csak úszóknak!”

Csontsovány, vörös képű edzőnő. Ő a fejes, a fejetlen szervező.

A csemetéket nem nézi, a medencébe akarja őket téríteni.

– Mit szándékozik csinálni?! Nem tudnak úszni! – harsogok.

– Ezért kell őket a mély vízbe dobni! – replikázik az edzőnő.

– Ezt a képtelenséget honnét szedi? – képedek el.

– Tornatanár vagyok! – rángatja a csemetéket, hiába harsogok.

A partvonalról beszól egy testes, önmagával terhes asszonyság:

– Néni! Fogja be a száját! Maga nem ért hozzá! Így oktat minden tanár!

– Anzelm, segíts! Megtámadott két zakkant asszonyság! Kérdezd meg a fürdő orvosától: lebukott itt a víz alá a biztonság? Nem kellene az edzőnőt kijózanítóba vinni, jeges vízzel kezelni?

Anzelm hátat fordít, ki sem akad, lóhalálában kiszalad.

– Botrányosak a közállapotok – mondják Anzelmnek.

– Nem, nem, mert botrányosak a közállapotok! – kontrázik.

Anzelm minden változástól megrémül, minden szokatlantól menekül.

Anzelm mindenen megütközik. Mindenkinek nekiütközik.

– Pardon, pardon! – szabadkozik, és újra ütközik.

Anzelm nem érti, nem fogja fel, miről van szó.

– Ez nekem magas! – vidul. Megvan a kibúvó.

Az egyik gyereknek megütik két fogát. Mozognak. Ha túl hamar kiesnek, a végleges fogak elhajlanak.

– Anzelm, vidd el a gyereket a klinikára Csontos fogorvoshoz. Telefonon megbeszélem vele, nézze meg a fogakat: lehet-e rögzíteni? Nem kell kihúzni.

Elviszi.

– Jön Anzelm a gyerekkel. Vígan kiabálja:

– Mindkét fog kihúzva, feladat kipipálva.

– Ki húzta ki, te isten barma?

– Nem tudom. Akihez küldtek, ahová beengedtek.

– Anzelm, nem félsz, hogy Daniella kihúzza a két szuvas fogadat?

Anzelm kábeltévé-szerződést köt havi tizenkét ezerért. Én ugyanolyat hatezerért.

– Alkudd le te is hatezerre, Anzelm!

– Lealkudtam tízezerre, nem kell senkinek semmilyen engedménye! Nem érné meg a szolgáltatónak. Hányszor mondjam? Engem ne használj faltörő kosnak!

Felhívom a szolgáltatót. Tájékoztatást adok: én fizetem az úr díját. Vagy hatezer, vagy semmi, kezdhetik a kábelt kikötni. A szolgáltató megérti.

– Anzelm, nem tudok már kertészkedni, gyere segíteni, adok cserébe enni.

Anzelm fogja a fűnyírót: Egy lépés előre, két lépés hátra.

– Bugizol, rúgod a port, táncolsz, visszatáncolsz?

– Mi közöd hozzá, Szidónia? Csináld te, ha csúfolódsz.

– Csinálom-csinálom mielőtt pulykaként felfújódsz!

– Szidónia, nehogy rámenj a villanyvezetékre! Elvágod.

– Akkor csináld mégis te, Anzelm, ha jobban tudod.

Anzelm rámegy a villanyvezetékre, elvágja.

– Anzelm, gyomláld ki a kertemet!

Anzelm a virágokat kukába dobja, a gyomokat meghagyja. Kiborítom a kukát. Beásom magam a mocsokba. Ki tudom-e ásni magamat valaha?

– Anzelm, csinálj néhány vágást, kapáld fel a virágágyást!

Anzelm a kiskést megmarkolja, a bogarakat bogarássza. Nem jut sehova, munkájának nincs nyoma.

Az ég alja piroslik, a nap lebukik, kibukom:

– Mit csinálsz, te bamba, béna hebehurgya? Másfél métert nem tudsz megkapálni egy nap alatt?

– Így kapálok! Másként nem tudok haladni.

– Anzelm, magadat nem tudnád elkapálni?

Én nem birok kertészkedni, Anzelm nem képes segíteni. Hiába földforgatás, felfordulás: semmi előrejutás, ím semmi haladás! A virágokat tíz évig ápoltam, tíz perc alatt kiirtottam, Anzelmnek ajtót mutattam. A futórózsa kifog rajtam. Körbeásom, tövig vágom, slaggal locsolom. A tüskék visszavágnak, hosszú gyökereik a földbe rántanak. Daniella kisgyereke bíztat, támogat. Éjfélt üt az óra, a rózsagyökérrel nem jutok sehova. Szakad a könny, a lábamról ledönt.

Kiönt az ár, elönt a sár. A szúnyogok tetten érnek, elcsípnek.

Sipítok, lezuhanok, görcsölök, hörgök, nyöszörgök.

Vajon kit temetnek a gödörbe? Kinek lesz a nyughelye?

– Ne félj! – mondom Daniella kisgyerekének. – Reggel érted jönnek!

Nincs ki a felkavarodott vízből kiemeljen. Mikor az egyik lábamat kiemelem, a másikat elmerítem.

– Kelj fel, és járj – szólt a kisgyerek éjjel. Felkeltem és jártam reggel.

– Anzelm, kötözd ki, satnyul a hársfa! Nincs hajtása, csak hajlása. Anzelm megcsinálja. Két év múlva kibontom: a kettévágott törzs küzdőtér. Kötél hátán kötél. Levágni hiába próbálom. Káromkodom, sopánkodom. Anzelmet is, a fát is kivágom.

– Anzelm gyűjtsd össze a falevelet!

Összegyűjti. Zsákba teszi. Viszem ki. Hű, de nehéz cipelni! Szakad a zsák. Ömlik a sár!

– Anzelm a föld lenn van, a levél fölötte, te meg magad alatt mindörökre!

– Nehogy rátaposs a kutya lábára, Szidónia!

Anzelm rögvest rátapos a kutya lábára.

– Anzelm, öntsd ki valahová az égett pecsenyezsírt.

Anzelm a komposztra önti. A kutya megeszi, kínok közt bevégzi.

Világgá megyek, nehogy gyilkos, öngyilkos legyek.

– Anzelm, tedd a kocsiülésre a facsemetét.

Anzelm keresztbe fordítja. Betenni nem tudja. A kocsiajtót becsapja. Újra kinyitja. A kilincset erősen megrántja. Kiszakad a kocsikilincs rugója.

Anzelmek kézitáska-görcsbe rándult a teste. Stabil ipse. A táskát viszi mindenfele. A családi összejövetelen a kézi táskát a tányérja mellé rakja. Mindenki bámulja. Nem családi, csak csalási összejövetel ez! Anzelm leissza magát, hajnalban hazafelé elveszti a kézi táskát. Többé nem adom neki oda házam kulcsát.

– Segítsél, fiam meggyet szedni, – mondja Anzelmek az apja. – Ez itt a zöld, a kései, ez itt a piros, a korai. Ezt kell leszedni.

Anzelm a zöldet szedi.

– Van neked, fiam anyanyelved, meg apai is! Mondjam úgy, akkor eljut az agyadba? – szedi rá az eget apja. Anzelm szedi a lábát haza.

A telefonját kikapcsolja, senki nem akad a nyomára.

Minden élőlénynek ki kell törnie fogságából: A madárnak a tojásból, a lepkének a bábból, az embernek a burokból. Anzelm begubózik. Nem tör ki soha fogságából.

Gyakran üzenget az apja: Anzelm miért nem látogatja? Az üzenetet megkapja.

– Gyilkosok, megölnek! – bömböl Anzelm. Szakad a könnye, lezuhan a kőre. Levegőt nem vesz. Hívom a mentőket. A sürgősségire vitetem.

– Mit keresett a volt férje magánál, nincs talán magánál? – kérdik.

Megint üzen az apja, Anzelmet látni akarja.

– Gyere, Anzelm, ülj a kocsiba, megyünk a boltba.

Az apjához evickélünk, becsap a ménkű.

– Aljas vagy, Szidónia, becsaptál – villantja rám Anzelm két szuvas fogát.

– Örülök, Szidónia, hogy közel ötven év után is így összetartotok – nyilatkoztatja ki Anzelm apja.

– Nem tartunk össze, ki nem állhatjuk egymást. Én nem tudok végezni fizikai munkát, Anzelm nem tud csinálni mást.

– Gondolsz te arra, Szidónia, milyen érzés nekem ezt hallani?

– Igen. A valósággal fájdalmasabb szembenézni, mint álmokat dédelgetni, hogy Anzelm egy zseni, én meg egy senki.

Ülünk feszített víztükrű pocsolyánk partján. Körben megcsonkított szobrok, piszok mocsok. Lábunk alatt kutyagumik, szakadt gumik.

– Anzelm, miért nem huszonegy szobás ez a tengerparti ház? Az szerencsés szám – nyitom ki szám. – Hol a mélygarázs, magas garázs? Hol a helikopter-leszálló, a jachtbeálló?

Húsz szobás házunk alatt, fejünk fölött összecsapnak a hullámok. Lépteink pocsolyába ragadnak.

Halottak napja.

– Anzelm, ásd a mécseseket a földbe!

Anzelm fogja a kést, fúrja, faragja a sírkő szegélyét. Nem érti, miért nem tudja kőbe vésni se beszédét, se mécsesét.

1 ÉRTHETETLEN 2 ÉRTELMETLEN

Anzelm kilógatja nyelvét, már két szuvas foga sem szabdalja ínyét.

A köveszsákot leteszem, a sírkövet építeni kezdem…